

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma:	103.K.704.051/2022/22.
Az I. rendű felperes:	E2 Hungary Energiakereskedelmi és Szolgáltató Zrt. (1117 Budapest, Dombóvári út 26.)
Az I. rendű felperes képviselője:	Süvöltős Ügyvédi Iroda – eljáró ügyvéd: dr. Süvöltős András ügyvéd (1118 Budapest, Zólyomi út 19.)
A II. rendű felperes:	E.ON Energiamegoldások Kft. (1134 Budapest, Váci út 17.)
A II. rendű felperes képviselője:	SzecsKay Ügyvédi Iroda – eljáró ügyvéd: dr. Wellmann György ügyvéd (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 16-17.)
Az alperes:	Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság (1026 Budapest, Riadó utca 5.)
Az alperes képviselője:	dr. Kenessey Réka kamarai jogtanácsos
Az alperesi érdekelt:	Budapest Vásárcsarnokai Kft. (1117 Budapest, Kőrösy József utca 7-9.)
Az alperesi érdekelt képviselője:	dr. Molnár Judit Ügyvédi Iroda – eljáró ügyvéd: dr. Molnár Judit ügyvéd (1055 Budapest, Balaton utca 25. IV. emelet 4.)
A per tárgya:	közbeszerzési ügyben hozott D.295/41/2022. számú határozat jogszerűsége

í t é l e t:

A Fővárosi Törvényszék az alperes D.295/41/2022. számú határozatot a felperesekre (I. és II. rendű kérelmezettek) vonatkozó részben megsemmisíti és az alperest a megsemmisített részben új eljárásra kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek külön-külön 50 000 (ötvenezer) - 50 000 (ötvenezer) forint perköltséget.

Az összesen 120.000 (százhuszezer) forint összegű kereseti illeték az állam terhén marad.

Az ítélettel szemben nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az ítélet alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság (a továbbiakban: KEF) 2021. március 22. napján a felperesekkel, valamint további három energiakereskedővel KM01GE2223. azonosító számú keretmegállapodást kötött 2021. április 2. napjától 2024. január 31. napjáig terjedő időszakra földgáz energia beszerzés tárgyban a központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről szóló 168/2004. (V.25.) Korm. rendelet hatálya alatt a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 105.

§ (2) bekezdés c) pontja szerinti. A keretmegállapodás IV. fejezet 3. pontja rögzítette, hogy a konkrét teljesítési kötelezettséget az intézmény által a portálon keresztül lefolytatott, a versenyújranyitása eredményeként megkötött egyedi szerződés keletkezett. Továbbá a keretmegállapodás alapján a keretmegállapodás teljes időtartama alatt a kereskedő arra vállal kötelezettséget, hogy valamely intézmény egyedi szerződésben rögzített felhasználási helyein az egyedi szerződésben rögzített feltételekkel létrejött földgáz energia értékesítésére vonatkozó szerződést szerződésszerűen teljesíti, ennek keretében földgáz energiát értékesít az adott intézmény részére. A keretmegállapodás VII.3) pontja szerint az ajánlattevők által fenntartott Közbeszerzési Vevőszolgálat feladatai különösen versenyújranyitás során az ajánlatadás.

- [2] A keretmegállapodás módosítására három alkalommal került sor, melyek során többek között a szerződéses érték került aktualizálásra a földgáz energia tőzsdei ára változásaira tekintettel.
- [3] Az alperesi érdekelt 2022. május 31-én jelentette be önkéntes csatlakozását a központosított közbeszerzési rendszerhez, melynek keretén belül, mint ajánlatkérő a keretmegállapodásos eljárás második részét először 2022. június 28. napján indította meg. Az eljárásban a felperesek, valamint a keretmegállapodás másik három kereskedője ajánlatot tett, azonban ajánlataik hiányosan kerültek feltöltésre. Az I. rendű felperes csatolt egy „ajánlat” megnevezésű dokumentumot, amely egy fedlapot és tartalomjegyzéket tartalmazott. A tartalomjegyzék szerint az ajánlati nyilatkozat a Kbt. 66. § (1) bekezdés a) és b) pontjára vonatkozó nyilatkozat, a kizáró okokra vonatkozó nyilatkozat, rendszerhasználati árra vonatkozó nyilatkozat, meghatalmazás, aláírási címpéldányok, aláírásminták és ártáblázat képezi az ajánlat részét, ennek ellenére mellékletként kizárólag az ajánlati ártáblázat került csatolásra. A II. rendű felperes egy „ajánlat” megnevezésű dokumentumot nyújtott be, amely fedlapot és tartalomjegyzéket tartalmazott. A tartalomjegyzék szerint egy előlap, tartalomjegyzék, külön csatolva a felolvasólap és ajánlati ártáblázat képezi az ajánlat részét, azonban csak az ajánlati ártáblázat került csatolásra.
- [4] Az alperesi érdekelt alkalmazta a Kbt. 105. § (6) bekezdését és ennek megfelelően két ajánlattevő ajánlatát bírálta el, a II. rendű felperesét és egy perben nem álló kereskedőt, akik részére hiánypótlási felhívást bocsátott ki. A hiánypótlás keretében a II. rendű felperes előlapot, tartalomjegyzéket és aláírásmintát csatolt a hiánypótlás tartalomjegyzéke szerint, ténylegesen egy aláírási példány került benyújtásra.
- [5] Az eljárás eredményéről szóló 2022. július 8. napi összegezés szerint az eljárás a Kbt. 75. § (1) bekezdés b) pontja alapján eredménytelen lett, az ajánlatkérő az ajánlatok érvénytelenségét állapította meg. A II. rendű felperes esetében rögzítette, hogy a hiánypótlási felhívásra nem csatolta, pótolta ajánlata hiányosságait, ezért ajánlata nem felelt meg az ajánlati felhívásban és a közbeszerzési dokumentációban foglaltaknak, valamint a jogszabályi előírásoknak, amiért a Kbt. 73. § (1) bekezdése e) pontja alapján az érvénytelen.
- [6] Az alperesi érdekelt másodszor, a KEF által működtetett elektronikus rendszeren keresztül indította meg a keretmegállapodásos eljárás második részét 2022. július 8. napján. A felhívásban részletesen rögzítette az ajánlat benyújtásának módját, az ajánlat elkészítésének formai követelményeit, valamint iratjegyzéket közölt az ajánlatban benyújtandó iratokról, melyhez nyomtatvány mintákat is közzétett. A 2022. július 20-i ajánlattételi határidőre valamennyi keretmegállapodásban részes kereskedő benyújtotta ajánlatát, azonban közülük három kereskedőt – köztük az I. és II. rendű felperest – hiánypótlásra szólította fel, mivel ajánlataikhoz nem csatoltak valamennyi kötelezően benyújtandó dokumentumot és nyilatkozatot. Ezen ajánlattevők a hiánypótlás keretében sem nyújtották be teljeskörűen a hiányzó nyilatkozatukat és dokumentumokat.
- [7] A 2022. július 28-i összegezés szerint az eljárás eredményes volt és az eljárás nyertese a perben nem álló ajánlattevő lett, második legkedvezőbb ajánlatot pedig szintén egy perben nem álló kereskedő nyújtott az összegezés szerint. Az összegezés V.2.12) pontja rögzítette az érvénytelen ajánlatot tevő három kereskedőt – köztük az I. és II. rendű felpereseket –, akik

ajánlatai, azok hiányosságaira és hiánypótlási felhívás teljesítésének elmulasztására tekintettel lettek érvénytelenek a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján.

[8] Az eljárás nyertese 2022. augusztus 1. napján előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be az alperesi érdekelthez, mivel álláspontja szerint jogsértően hirdette ki őt nyertes ajánlattevőnek, tekintettel arra, hogy ajánlatát érvénytelennek kellett volna nyilvánítani a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján, annak hiányosságaira tekintettel. Az alperesi érdekelt az előzetes vitarendezési eljárás keretein belül hiánypótlási felhívást bocsátott ki a nyertes ajánlattevőnek, aki azt nem teljesítette, mire tekintettel az alperesi érdekelt 2022. augusztus 4-én módosította az összegezést és az eljárás nyerteseként a korábban második legkedvezőbb ajánlatot benyújtó kereskedőt hirdette ki, aki 2022. augusztus 4. napján kelt levelében közölte, hogy a szerződéskötési kötelezettségének nem tud eleget tenni, mivel a Kbt. 131. § (9) bekezdése szerinti körülmény állt be, tekintettel arra, hogy a beadott ajánlatok, és a 2022. augusztus 4-én kelt módosított összegezés közötti időszakban a földgáz energia árak jelentős mértékű emelkedése következett be, melynek következtében az alperesi érdekelttel nem tud szerződést kötni. Az alperesi érdekelt 2022. augusztus 30-án indokolást kért a nyertes ajánlattevőtől, aki részletezte a földgázpiac struktúrájának jelentős változásait.

[9] Az alperesi érdekelt 2022. augusztus 10. napján jogorvoslati kérelmet nyújtott be az alpereshez a hiányos ajánlatot előterjesztő négy, keretmegállapodásban részes kereskedő (a továbbiakban együttesen: kérelmezettek) ellen. A jogorvoslati kérelemben az alperesi érdekelt részletezte a keretmegállapodás keretei között lebonyolított két versenyújranyitás során szerzett tapasztalatait és előadta, hogy álláspontja szerint az kérelmezettek ugyanazon módszert alkalmazva hiányosan nyújtották be ajánlatukat, illetve hiánypótlási nyilatkozataikat. A kérelmezettek csak formálisan tettek eleget a Kbt. 104. § (3) bekezdésében rögzített ajánlattételi kötelezettségüknek, ténylegesen azonban nem teljesítették azt. Kifejtette, hogy a kérelmezettek ezen kötelezettségük elmulasztásával, a közpénzekkel való felelős gazdálkodás elvének érvényesítésére kötelezett ajánlatkérő számára jelentős érdeksérelmet okoztak, veszélyeztették működését és jelentős többletköltséget keletkeztettek az eredménytelen eljárásokat követő ismételt eljárásokkal. Megjegyezte, hogy a tárgyi eljárás alapját képező keretmegállapodást a KEF és az ajánlattevők rövid időn belül három alkalommal módosították. A módosítás indoka részben a COVID járvány, részben az orosz-ukrán háború miatt kialakult rendkívüli gazdasági tőzsdei piaci helyzet volt. A keretmegállapodásban részes ajánlattevőknek módjuk volt arra, hogy az ajánlati áraikat kéthetente korrigálják, folyamatosan megemeljék. Ezen szerződésmódosítások megteremtették a lehetőségét a megfelelő ajánlattételnek, ennek folytán különösen visszas a keretmegállapodásban részes ajánlattevői magatartás.

[10] A jogorvoslati eljárásban mind a kérelmezettek – köztük az I. és II. rendű felperes is – írásbeli észrevételeket nyújtott be. Az alperes 2022. szeptember 16. napján tárgyalást tartott, mely során az alperesi érdekelt rögzítette, hogy fenntartja alapkérelmét és kérte a Kbt. 104. § (3) bekezdése megsértésének megállapítását. Ugyanakkor előadta, hogy álláspontja szerint a kérelemből kitűnően a hivatkozott tételes normasértés mellett ugyanazon jogsértő magatartások alapján megállapítható a Kbt. 2. § (1) bekezdése szerinti verseny tisztasága alapelveinek sérelme is, a kérelmezettek tisztességtelen piaci magatartására tekintettel, mely a színlelt ajánlattétel formájában valósult meg. Tapasztalata szerint egy viszonylagosan egyszerű eljárásban ugyanazon hibákat követték, amely egy tudatos és szándékos magatartás volt, mellyel az ajánlatok érvénytelenségét kívánták elérni.

Az alperes határozata

[11] Az alperes a 2022. október 14. napján kelt D.295/41/2022. számú határozatában megállapította, hogy a kérelmezettek – köztük az I. és II. rendű felperesek – megsértették a

Kbt. 2. § (1) és (3) bekezdéseit, melyre tekintettel külön-külön 1 000 000 forint bírságot szabott ki terhükre.

[12] Az eljárás során tett észrevételekre tekintettel vizsgálta, hogy az alperesi érdekelt tárgyaláson tett alapelvi jogsértésre történő hivatkozása új kérelmi elemnek minősül-e, és ezért elkésettség fennáll-e erre vonatkozóan. Kifejtette, hogy a jogorvoslati eljárás egyik elsődleges alapkérdése a kérelmi elem meghatározása, amely azt az eljárási cselekményt, magatartást – döntés vagy mulasztás formájában megjelenő tevékenységet – takarja, amely miatt a kérelmező jogorvoslati eljárás lefolytatását kéri. A kérelmi elem kulcskérdése a jogsértőnek vélt közbeszerzési tevékenység, amely kapcsán a kérelmezőnek meg kell jelölnie a megsértett jogszabályi rendelkezés(eke)t a döntőbizottság döntésére irányuló indítványt és annak indokait. Minden egyes jogsértőnek vélt közbeszerzési tevékenység egy kérelmi elemet képez. Ez alól kivétel a saját ajánlat érvénytelenségével kapcsolatos jogorvoslati kérelem, amely egy kérelmi elemnek minősül, kivéve, ha valamely érvénytelenségi okhoz egyéb jogkövetkezmény is fűződik. Jelen esetben megállapítható volt, hogy az alperesi érdekelt ugyanazon jogsértő magatartások kapcsán egy másik megsértett Kbt. rendelkezést is megjelölt a jogorvoslati eljárás során tartott tárgyaláson. Attól, hogy valamely ugyanazon eljárási cselekmény/magatartás/döntés/mulasztás több jogszabályi rendelkezés megsértését is megvalósítja még nem lesz több kérelmi elem, ugyanis nem a megsértett jogszabályhely, hanem a jogsértő esemény teszi a kérelmi elemet beazonosíthatóvá a EBH2012.K.12. számú döntés értelmében. Megállapította, hogy csak a megsértettként megjelölt jogszabályi rendelkezések kerültek kiegészítésre, a sérelmezett jogsértő eljárási cselekményt nem módosította a tárgyaláson az alperesi érdekelt. Figyelemmel erre, új kérelmi elemként nem azonosítható a tárgyaláson előterjesztett kérelem, az elkésettségi kifogások sem voltak alaposak. Rögzítette továbbá az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 38. §-ára tekintettel a tartalom szerinti elbírálás kötelezettségét, valamint, hogy ezen elv alapján a kérelemhez való kötöttség nem azt jelenti, hogy a megsértett jogszabályhelyhez, jogi minősítéshez lenne kötve az alperes, ugyanis a kérelem minősítése az alperes feladata, vagyis a kérelemben foglalt jogszabályhelytől eltérő, más jogszabályhely megsértését is megállapíthatja a kérelemben foglalt jogsértések alapján. A Kbt. 160. § (3) bekezdésére figyelemmel rögzítette, hogy az alperesi érdekelt a tárgyaláson és nem a tárgyalást követően hivatkozott megsértett jogszabályi rendelkezésként a Kbt. 2. § (1) bekezdésére, ezért ez okból sem állapította meg a hivatkozás elkésettségét, mivel, ha a tárgyaláson már nem lenne lehetőség érdemi nyilatkozat és észrevétel megtételére, nem lenne értelme a tárgyalásnak.

[13] Az ügy érdemére vonatkozóan arra hivatkozott, hogy ajánlattételi határidőre a keretmegállapodásos eljárás második részében valamennyi ajánlattevő, így az I. és II. rendű felperesek is benyújtották az ajánlatukat. A jogorvoslati eljárásban azt vizsgálta, hogy ez az ajánlattétel a Kbt. rendelkezéseivel összhangban történt-e. Rögzítette a Kbt. alapelvi rendelkezéseinek funkcióját, miszerint a közbeszerzési eljárás valamennyi résztvevője számára törvényi követelményeket határoznak meg, melyeknek a közbeszerzési eljárás teljes folyamatában érvényesülniük kell. A Kúria Kfv.IV.37.950/2019/8. számú ítélete alapján álláspontja szerint az alapelvi rendelkezések megsértésének megállapításától abban az esetben lehet eltekinteni, ha azok a tételes jogszabályokban maradéktalanul leképezhetők, az alapelvek így válnak a jogszerű eljárás fokmérőjévé. Ha a közbeszerzési eljárás során tanúsított valamely magatartás a tételes rendelkezéseknek megfelel, akkor alapelvi sérelem megállapítására akkor kerülhet sor, ha az elégtelen az alapelvi rendelkezés érvényre juttatásához. A keretmegállapodásos eljárás két része ötvözi a hirdetménnyel (első rész) és a hirdetmény nélkül (második rész) induló eljárásokat. Ugyanakkor a második rész tekintetében a verseny a több ajánlattevővel megkötött keretmegállapodások esetén is korlátozott, csak a keretmegállapodást kötő ajánlattevők vonatkozásában valósul meg. A közbeszerzésről és a

2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014. február 26-i, 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (61) preambulumban bekezdése éppen ezért kifejezetten rögzíti, hogy a keretmegállapodásokat nem szabad szabálytalanul, a versenyt akadályozó, korlátozó vagy torzító módon alkalmazni. A Kbt. 104. § (3) bekezdés második mondatának nyilvánvaló célja, hogy az ajánlatkérők beszerzési igényének megvalósítását elősegítse. Ezen jogszabályi előírás akkor töltheti be szerepét, az ajánlattevők akkor tesznek eleget jogszabályi és szerződéses kötelezettségüknek, ha az ajánlattételi kötelezettség nem csak látszólagosan, formálisan teljesül és a többi ajánlattevővel megkötött keretmegállapodás második részében az ajánlattevők közötti verseny ténylegesen megvalósul.

[14] Megállapította, hogy kérelmezettek tényállásbeli magatartásuk formálisan megfelelt a Kbt. 104. § (3) bekezdése második mondatában szereplő ajánlattételi kötelezettség teljesítésének, ugyanakkor magatartásuk a Kbt. alapvető rendelkezéseibe ütközött. A Kbt. 2. § (1) bekezdésében rögzített verseny tisztaságának alapelve az ajánlattevőktől azt várja el, hogy ténylegesen versenyezzenek egymással, döntéseiket önállóan hozzák meg és mellőzzék a gazdasági szereplőkkel kapcsolatos összehangolt piaci magatartást. A Kbt. 2. § (3) bekezdésében rögzített jóhiszeműség és tisztesség alapelve általános zsinórmérték, amely nem csak a polgári jogi jogviszonyokban, hanem a közbeszerzési jogviszonyokban is irányadó, általános elvként az adott helyzetben általában elvárható magatartás tanúsítását kívánja meg. A kérelmezettek előtt ismert volt a tárgybeli közbeszerzési eljárásokban kötelezően csatolandó dokumentumok listája és az alperesi érdekelt nyilatkozat mintát is rendelkezésre bocsátott, valamint hiánypótlás kiadására is sor került. A kérelmezettek számos közbeszerzési eljárásban nyújtanak be rendszeresen ajánlatokat és erre a célra létrehozott vevőszolgálattal is rendelkeznek. Valamennyi kérelmezett – köztük az I. és II. rendű felperesek is – hiányos ajánlatokat nyújtottak be, melyre tekintettel hiánypótlási felhívás került kibocsátásra, amelyet szintén hiányosan teljesítettek, ezért ajánlatuk érvénytelennek minősült. Már önmagában ezen körülmények felvetik, hogy a Kbt. preambulumban a Kbt. céljaként rögzített tisztességes verseny nem volt biztosított a keretmegállapodásos eljárás második részében. Egy tisztességes versenyt megvalósító közbeszerzési eljárásban az ajánlattevők azért tesznek ajánlatot, hogy a közbeszerzési eljárás nyertesei legyenek. Releváns körülményként vette figyelembe továbbá azt a közismert tény, hogy a beszerzés tárgyát képező földgáz árának utóbbi időszaki változékonysága, volatilitása, nagykereskedelmi forrásainak szűkössége a beszerzési tárgy beszerzésének megvalósítását megnehezítette, mely nyilvánvalóan jelentősen megnehezítette a megalapozott és teljesíthető ajánlattételt. Összeségében megállapította, hogy a kérelmezettek közbeszerzési eljárásban megvalósított magatartása, ajánlattételi és hiánypótlása és ekként a közöttük lévő verseny a keretmegállapodás második részében látszólagos volt, az ajánlattevők nem törekedtek érvényes és nyertes ajánlattételre, hanem csak a Kbt. és a keretmegállapodásos előírásoknak formálisan megfelelő teljesítésére, amely a Kbt. rendelkezéseivel, céljával ellentétes. Mivel formálisan az ajánlattétel megvalósult, a kérelmezettek ajánlata az ajánlattételi határidőre benyújtásra került, a Kbt. 104. § (3) bekezdésének a sérelmét önmagában nem állapította meg, ugyanakkor megállapította terhükre a Kbt. 2. § (1) bekezdésében előírt verseny tisztasága alapelveként és a Kbt. 2. § (3) bekezdése szerinti jóhiszeműség és tisztesség céljával ellentétes magatartásnak a sérelmét, az ajánlattevők látszólagos ajánlattétele következményeként.

[15] A fentiekre tekintettel a Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja és (4) bekezdése alapján bírságot szabott ki, melyet a Kbt. 165. § (11) bekezdésében rögzített körülmények mérlegelésével állapított meg. Figyelembe vette, hogy a kérelmezettek súlyos jogsértést valósítottak meg azzal, hogy a Kbt. alapvető megkerülésével jártak el a tárgyi eljárásban. Alacsonyabb összegű bírság kiszabását indokolta, hogy az adott, relatív alacsony értékű közbeszerzési eljárás vonatkozásában ismételt tanúsításra nem merült fel adat. Magasabb összegű bírság kiszabását indokolta az a tény, hogy a kérelemben foglalt szándékos jogsértés kihatással bírt az eljárást lezáró döntésre, az eljárás eredményére, az nem reparálható illetve, hogy relatív

rövid idő telt el a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között. A bíróság összegének meghatározása során figyelemmel volt a jogorvoslattal érintett közbeszerzés tárgyára, mely általánosan kiemelt fontossággal bír.

A keresetek és a védíratok

- [16] Az I. rendű felperes keresetében elsődlegesen a határozat megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte, másodlagosan annak megváltoztatását.
- [17] Álláspontja szerint az alperes megsértette a Kbt. 165. § (2) bekezdés c)-d) és (3) bekezdés d) pontjait, az Ákr. 2-3. § és 5. §-át, mert nem biztosította a közigazgatási hatósági eljárás alapelveiben meghatározottakat, vagyis a felperes mint ügyfél jogait és kötelezettségeit nem gyakorolhatta megfelelően, az alperes nem mozdította elő az ügyféljogok gyakorlását, a benyújtott jogorvoslati kérelemen túlterjeszkedett, pótolta annak feltételezett hiányosságait. Az Ákr.-ben rögzített jogszerűség, hivatalbóltság elvébe ütközően a tárgyaláson befogadott új kérelmi elemmel kapcsolatban részletes tájékoztatást nem adott, a jogszerű védekezés lehetőségét nem biztosította. A tárgyalási jegyzőkönyv egyszerű megküldése nem felel meg a tájékoztatási kötelezettség teljesítésének olyan ügyben, melyben a kérelem kizárólag a Kbt. 104. §-ra vonatkozóan tartalmazott indítványt. A kérelem eshetőleges indítványokat tartalmazott, melyek kifejezetten kötik az alperest az érdemi döntés meghozatala során. A kérelemen túlterjeszkedő vizsgálat, majd megállapítás, továbbá bíróság esetén biztosítani szükséges, hogy az ügyfél teljesskörűen védekezhessen, tudomása legyen arról, hogy a döntés rá kifejezetten súlyos és hátrányos jogkövetkezményeket tartalmazhat. Az alperesnek a 160. § (1) bekezdésére tekintettel körültekintően kell eljárnia a (2)-(3) bekezdés alkalmazása során. A jelen jogorvoslati eljárásban benyújtott kérelem egyértelműen és kizárólagosan a Kbt. 104. § (3) bekezdést sértő magatartására vonatkozóan tartalmazott kérelmet és indítványt. A későbbiekben megtartott tárgyaláson az alperesi érdekelt melleleg jelölte meg új kérelmi elemként az alapelveket, de a Kbt. 2. § (3) bekezdését egyáltalán nem említette. A Kbt. 158. §-a ad lehetőséget az eljárás tárgyának végzéssel történő hivatalbóli kiterjesztésére, azonban ezzel az alperes nem élt. A formális végzéssel való kiterjesztésnek a jelentősége abban áll, hogy így biztosítható a védekezéshez való jog gyakorlása. Ha a kiterjesztés elmarad, attól függően, hogy az eljárási jogait mennyiben tudta vagy nem tudta gyakorolni az ügyfél, ez az ügy érdemére kiható jogsértés, amely megalapozza a határozat hatályon kívül helyezését. Az alperes nem döntött a vizsgálat szerinti körben a hivatalbóli kiterjesztéséről és a jogorvoslati kérelem akként terjeszkedett túl, hogy az alperesi érdekelt által a tárgyaláson általánosságban megjelölt Kbt. 2. § (1) bekezdése és az egyáltalán nem hivatkozott Kbt. 2. § (3) bekezdése megsértése miatt alkalmazott bíróság jogkövetkezményt.
- [18] Az alperes megsértette az Ákr. 62. §-át, megállapításai iratellenesek, nem okszerűek és figyelmen kívül hagyott lényeges tényeket és körülményeket. Ezenkívül megsértette a Kbt. 151. § (2) bekezdését, az Ákr. 46. § (1) bekezdés a) pontja alapján alkalmazandó Ákr. 47. § (1) bekezdés a) pontját, mivel jogsértést egy új önálló kérelmi elemnek minősülő kérelem vizsgálata során állapított meg, mely tekintetében nem vizsgálta a tudomásszerzés időpontjának megjelölését, melyhez képest a kérelem elkésztett volt, ezért az eljárás megszüntetésének lett volna helye. A Kbt. 3. § 16. pontjában meghatározott kérelmi elem fogalma szerint a kérelmi elemnek a megsértett jogszabályi rendelkezés(ek) megjelölését is tartalmaznia kell. A Kúria Kfv.VI.37.218/2011. ítélete értelmében a kérelmi elemekhez képest egyenként kell megvizsgálni az ügyfélképességet, a jogorvoslati határidő megtartottságát és az elkésztettséget. Az alperesi érdekelt a tárgyaláson a kérelmével ellentétben már nem csak tételes jogsértésként definiált ajánlattételi kötelezettség megsértését vitatta, hanem azt, hogy az alapelvi jogsértéshez kapcsolatosan a kérelmezettek tisztességtelen piaci magatartást valósítottak meg. Ebben a körben kifejezetten hivatkozott a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.)

megsértésére. Érvelése szerint a színlelt ajánlattétel már nem egy kötelezettség elmulasztása, mint amelyet a Kbt. 104. § (3) bekezdésének értelmében kifogásolt, hanem tevőlegesen versenyjogi összejátszás, amely arra irányult, hogy a versenytársak egymással összejátszának valamelyikük nyeresége érdekében. Az alperesnek egyértelműen el kellett volna különíteni a Kbt. 104. § (3) bekezdés szerinti tételes jogsértést, vagyis az ajánlattételi kötelezettség elmulasztását, mint első számú kérelmi elemet az először a tárgyaláson megjelölt alapelvvel vélelmezett ellentétes szándékos magatartástól, a színlelt ajánlattételtől, mint második kérelmi elemtől. Ennek megfelelően vizsgálnia kellett volna a tudomásszerzés időpontját, valamint az elkésztését is. Az alperes saját gyakorlatában egyértelműen külön választja a tételes jogsértést az alapelvi jogsérelmekről a kérelmi elemek tekintetében. Így járt el a D.343/9/2012-es eljárásban, valamint a D.316/2022-es eljárás során is. A két kérelmi elem élesen és egyértelműen elhatárolható nem csak a mulasztás – cselekvés fogalom – tengelyén, hanem a szándék, a célzat és az eredmény alapján is.

- [19] Véleménye szerint az alperes megsértette a Kbt. 165. § (11) bekezdését és az Ákr. 81. §-át. Tekintettel arra, hogy indoklásában sem a bírság alkalmazásának, sem az összegszerűség indokait nem adta meg teljeskörűen. Az egyes kérelmezettek cselekményeit nem mérlegelte önállóan, függetlenül azok eltérő jellegétől és tartalmától. A Kbt. 165. § (11) bekezdésében felsorolt különösként megjelölt mérlegelési szemponton túl további, az eset összes körülményébe sorolható körülményeket is figyelembe kellett volna vennie, tekintettel arra, hogy az energiapiaci helyzet olyan köztudomású körülmény, gazdasági kényszerhelyzet, mely a felek eljárására és döntéshozatali folyamatára nyilvánvalóan befolyással volt és az alperesnek kellő súllyal figyelembe kellett volna vennie a mérlegelése során. Az alperes azonos magatartásnak minősítette a kérelmezettek eljárását, nem tett különbséget az I. rendű felperes és azon kérelmezett között, amely előzetes vitarendezés keretében vitatta a saját ajánlata érvényességét. Úgy állapította meg a szándékos jogsértést, hogy az ajánlattétel hibás voltának okát nem tárta fel. Az értékelési, mérlegelési tevékenységi folyamat követhető módon nem jelent meg a határozatban, ezért annak okszerűsége sem vizsgálható érdemben.
- [20] Álláspontja szerint az alperes téves jogértelmezést adott a Kbt. 104. § (3) bekezdésével kapcsolatban, miszerint általános jelleggel írja elő az ajánlattevők részére az ajánlattételi és szerződéskötési kötelezettséget és nem differenciál a keretmegállapodás altípusai között. A keretmegállapodás nem tartalmazta az adott közbeszerzés megvalósítására irányuló szerződés valamennyi feltételét, ezért a Kbt. előírásai alapján általános jelleggel nem érvényesülhet az ajánlattételi kötelezettség az abban részes ajánlattevők részéről.
- [21] Az alperes versenyjogi szempontból jogszerű, azaz véletlenszerű, majd tudatos párhuzamos piaci magatartást, a jogszerűtlen, azaz megállapodásra, vagy összehangolásra épülő piaci magatartást keverte, indoklásában olyan körülményeket jelölt meg, melyek számtalan közbeszerzési eljárásban rendszeresen előfordulnak. Önmagában az a tény, hogy egyszerű ajánlattétel, illetve a hiánypótlás során a tömeges ajánlattételt végrehajtó vállalkozások hibáznak, semmilyen bizonyítékkal nem szolgálhat az alapelvi jogsértésre. Amennyiben elfogadható lenne az alperes megállapítása, bármely egyszerűen összeállítható ajánlattételként minősíthető közbeszerzési eljárás során a hiányos ajánlattétel önmagában súlyos alapelvi jogsérelmet következményével járhatna.
- [22] A II. rendű felperes keresetében elsődlegesen a határozat megváltoztatását kérte, miszerint nem követett el jogsértést, másodlagosan szintén a határozat megváltoztatását akként kérte, hogy az alperes által kiszabott bírságot a bíróság mellőzi.
- [23] Érvelése szerint az alperesi érdekelt által a tárgyaláson előterjesztett jogorvoslati érvelést nem lehet az írásbeli jogorvoslati kérelemmel egy kérelmi elemként értelmezni, melyet alátámaszt az EBH2012.K.12. (Kfv.VI.37.218/2011/10.) számon közzétett döntés, miszerint a jogszabályhely azonosságán túlmenően a jogsértő cselekmény, esemény tételes megjelölése teszi a kérelmet azonosíthatóvá. A Kbt.-hez fűzött Kommentár is ugyanígy értelmezi a

kérelmi elemek elkülönítését, vagyis a kérelmi elemekben meg kell jelölni, hogy ki, mit csinált, az mely közbeszerzési jogszabályba ütközik és emiatt a kérelmező milyen közbeszerzési jogkövetkezményt vár a hatóságtól. Jelen esetben a jogszabályhely azonosságának hiánya vitán felüli. A kérelmi elem azonossága esetén a jogszabályhely azonosságának követelménye a Kbt. 149. §-ból is következik, a kérelemben meg kell jelölni a megsértett jogszabályi rendelkezéseket, melyet a Kúria Kfv.II.37.401/2015/7. számú döntése is alátámaszt. A jogszabályhely megjelölése garanciális szabály, amely meghatározza a jogorvoslati eljárás tárgyát és a vizsgálat irányát. A kérelmezettek megillető védekezéshez való jog csupán csak akkor tud érvényesülni, ha jogorvoslati kérelem megfelelően kerül előterjesztésre és az a vizsgálat során nem változik. Az alapelvek önálló, sui generis megsértése, valamint egy tételes jogszabályi tényállás megsértése fogalmilag nem lehet azonos kérelmi elem, hiszen az alapvető jogszabály megállapítása másodlagos, szubszidiárius jellegű. Ezt támasztja alá a Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.37.197/2008/6. számú döntése, valamint a Kúria Kf.I.39.035/2022/9. számú ítélete is. Jelen esetben a jogorvoslati kérelemben az alperesi érdekelt tételes jogszabály megsértésére hivatkozott és az az azt sértő magatartás megállapítására irányult, nem hivatkozott a Kbt. 2. § (1) bekezdésére és nem is mutatta be a tételes jogszabály megsértését megvalósító magatartáson túlmutató magatartást. A tételes jogszabály megsértésén pedig csak akkor tud túlmutatni a kérelem, ha tételes jogszabály megsértését képező magatartáshoz képest eltérő, vagy többlet magatartás valósítja meg az alapvető sérelmét.

[24] Az alperes tévesen értelmezte a tartalom szerinti elbírálás elvét, annak szükségességét nem támasztotta alá. Az alperes kötve van az előterjesztett jogorvoslati kérelemhez, melyet a Kúria elvi jelleggel mondott ki a Kfv.II.37.667/2013/15. számú döntésében. A jogorvoslati kérelemhez kötöttség alól kivétel, ha az alperes az eljárás hivatalból történő kiterjesztéséről dönt a Kbt. 158. §-a szerint, azonban a jelen eljárásban erre nem került sor. A kérelemhez kötöttség pontosan azt jelenti, hogy az alperesi jogorvoslati kérelem által rögzített kereteken nem terjeszkedhet túl, az abban kért jogsértés megállapításán felüli jogsértéseket nem állapíthat meg. Az alperes az eljárásával tartalom szerinti elbírálás címkéje alatt valójában hivatalbóli eljárást valósított meg és megsértette a kérelemhez kötöttség elvét. Az Ákr. 38. §-a szerinti tartalom szerinti elbírálás pusztán annyit jelent, hogy azon a címen nem lehet elutasítani a kérelmet, megtagadni az ügyintézés, hogy az ügyfél nem megfelelő elnevezéssel nyújtotta be kérelmét, még akkor sem, ha a kérelem elnevezését a jogszabály meghatározza. Jelen esetben a kérelmező célja, kérelme egyértelműen a Kbt. 104. § (3) bekezdése megsértésének megállapítására irányult. A Kbt. 149. § (1) bekezdés d) pontja szigorú követelményt támaszt a jogorvoslati kérelem tartalmára vonatkozóan, az abban rögzített jogszabályi megjelölést hatósági értelmezés fogalmilag nem pótolhatja. Az új Kbt. kifejezetten szűkítette, majd hogyanem egyenesen kizárta ezt a lehetőséget a korábbi Kbt.-hez képest. A kérelemhez kötöttség megsértése legszembetűnőbb a Kbt. 2. § (3) bekezdése szerinti marasztalás esetében, amely nem csak a jogorvoslati kérelemben, de még a tárgyalás során sem merült fel, az alperes csupán az eljárást lezáró határozatban jelölte meg. Feltételezve, hogy alkalmazható lett volna a tartalom szerinti elbírálás, az alperesnek ebben az esetben be kellett volna mutatnia, hogy a jogorvoslati kérelem mely részéből vezette le a Kbt. 2. § (1) bekezdésére való hivatkozást.

[25] Az alperes tévesen értelmezte a Kbt. 160. § (3) és (4) bekezdését. Annak helyes értelmezése szerint a (3) és (4) bekezdés közötti különbség abban rejlik, hogy a tárgyalás során a felek nyilatkozhatnak, egymás állításait vitathatják, ellentmondást feloldhatnak, kérdésre válaszolhatnak, de tartalmilag csak a jogorvoslati kérelemben rögzített kereten belül tehetnek előadást. A (4) bekezdés szerint a tárgyalást követően már ilyen nyilatkozatokat sem tehetnek. Ebből következően az alperesi érdekeltnek az új jogsértés állítását legkésőbb a Kbt. 160. § (3) bekezdésében foglalt határidőn belül kellett volna megtennie, azonban már ebben az esetben is elkésett lett volna a Kbt. 148. §-a alapján.

- [26] A II. rendű felperes magatartása nem sérti a Kbt. 2. § (1) és (3) bekezdését, mivel az alapelvek szubszidiárius jellegéből következik, hogy az alperes valójában a Kbt. 104. § (3) bekezdésébe illő, ám annak alapján jogszerűnek minősülő és nem azon túlmutató tényállást szankcionált a Kbt. 2. § (1) bekezdése szerinti generálklauzula által. A szubszidiárius jellegéből következően ugyanazon magatartás önállóan nem vizsgálható egyrészt a 104. § (3) bekezdése szempontjából, másrészt pedig a Kbt. 2. § (1) bekezdése szempontjából, mivel a Kbt. 104. § (3) bekezdése tételes jogszabályként vonatkozik a konkrét magatartás megítélésére, melynek sérelmét az alperes nem állapította meg. A Kúria joggyakorlata szerint az alapelvi jogsértés megállapításához a tételes jogi rendelkezéseken túlmutató sérelem meghatározása, adott esetben tételes jogi és az alapelvi rendelkezések egymáshoz való viszonyának kibontása szükséges, illetőleg azonban az alperes nem mutatott be, sőt kifejezetten azt rögzítette, hogy az alapelvi jogsértést a 140. § (3) bekezdése szerint jogszerűnek minősülő, látszólagos ajánlattétel valósítja meg.
- [27] A Kbt. 2. § (1) bekezdése az ajánlatkérőhöz címzett kötelezés, ezért a II. rendű felperesre vonatkozóan nem lett volna helye a jogsértés megállapításának. Az alperes kizárólag feltételezésekre és okszerűtlen következtetésekre alapította megállapítását, ezen kívül a hatósági eljárásban a II. és IV. rendű kérelmezettek nyilatkozatait és magatartásait értékelte részletesen, azonban az abból levont következtetéseket valamennyi kérelmezettnek betudta. A közös jogsértés megvalósulására semmilyen bizonyíték nem utalt és az eljárás során erre hivatkozás sem történt.
- [28] A Kbt. 2. § (3) bekezdése szerint jóhiszeműség és tisztesség alapelveire való hivatkozás nem csak a jogorvoslati kérelemben nem jelent meg, de még a tárgyaláson sem hivatkozott rá az alperesi érdekelt, ezért a jogorvoslati kérelemhez kötöttség e vonatkozásban még súlyosabban sérült. A verseny tisztasága és a jóhiszeműség és tisztesség alapelve eltérő alapelvek, azok megsértésének megállapítása esetén külön-külön kell bemutatni és indokolni annak megalapozottságát.
- [29] Amennyiben a jogsértés megállapítása jogszerűnek minősülne, abban az esetben sem volt indokolt a II. rendű felperessel szemben bírság kiszabása, mivel a közigazgatási eljárásban IV. és II. rendű kérelmezettek által tett nyilatkozat és tanúsított magatartás alapján került sor bírság kiszabására, amelyek a II. rendű felperesnek nem tudhatók be, ennek hiányában vele szemben bírság kiszabása nem indokolt.
- [30] Az alperes védírataiban a keresetek elutasítását kérte és fenntartotta a határozatában foglaltakat.
- [31] Kiemelte, hogy nem terjeszkedett túl a kérelem keretein, az alperesi érdekelt csupán a megjelölt jogszabályi rendelkezéseket egészítette ki, a sérelmezett jogsértő eljárási cselekményt nem módosította a tárgyaláson. A kérelemhez való kötöttség nem azt jelenti, hogy a megsértett jogszabályhelyhez jogi minősítéshez kötve lenne az alperes, ugyanis annak minősítése a jogorvoslati eljárásban az alperes feladata. A Tpvt. megsértésének megállapítására nincs hatásköre, ez nem is merült fel a határozatban. A jelen esetben éppen az az eset állt fenn, hogy az alapelvek érvényesülése valamely tételes jogszabályi rendelkezésben maradéktalanul nem tudott megvalósulni, ezért volt megállapítható az alapelvi jogsértés. Az alapelvek megsértését a körülmények összeségének értékelése alapján állapította meg. Egyedileg értékelte valamennyi ajánlattevő magatartását és egyedileg tett megállapításokat. Hangsúlyozta, hogy az alperes feladata a kifogásolt magatartás jogi minősítése, ezért a Kbt. 2. § (3) bekezdése is értékelhető volt az eljárásban.
- [32] Az alperesi érdekelt a keresetek elutasítását kérte és az alperes érveléséhez csatlakozott.

A bíróság döntése és annak jogi indokai

- [33] A felperesek keresetei alaposak az alábbiak szerint.
- [34] A bíróság a közigazgatási jogvitát a Kp. 4. § (3) bekezdés a) pontja alapján, a Kp. Második része szerinti elsőfokú közigazgatási peres eljárásban, a Kp. 77. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson bírálta el. A közigazgatási tevékenység jogszerűségét a Kp. 2. § (4) bekezdése és 85. § (1) bekezdése értelmében a kereseti kérelem korlátai között, és a Kp. 85. § (2) bekezdése alapján a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálta. A tényállást a Kp. 78. § (2) bekezdésére figyelemmel a rendelkezésre álló adatok, valamint a felek előadásának egybevetése alapján, a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelve, a megelőző közigazgatási eljárásban megállapított tényállással összevetve állapította meg.
- [35] A felperesek eljárásjogi jogsértéseket jelöltek meg keresetükben, valamint az alperes által feltárt jogsértés megállapításának jogalapját és az alkalmazott szankció jogszerűségét is vitatták, melyek közül a bíróságnak elsőként az eljárásjogi jogsértések alaposágát kellett vizsgálnia.
- [36] A bíróságnak a felperesek által előterjesztett eljárásjogi kifogásokat nem csak egyenként, hanem egymással összefüggésben is kellett vizsgálnia, mivel az elkésettségi kifogás, a kérelemhez kötöttség követelményének megsértése és az ügyféli jogok, nyilatkozatételhez, védekezéshez való jog korlátozása mind abban a kontextusban merült fel, hogy az alperes olyan jogsértést állapított meg, amely az eljárást megindító jogorvoslati kérelemben nem került nevesítésre. A bíróság megállapította, hogy a megsértettként megjelölt két alapelv egyikét sem nevesítette az alperesi érdekelt írásbeli jogorvoslati kérelme sem jogszabályhely szerint, sem a tartalma szerinti leírással, azaz a „verseny tisztasága” és „jóhiszeműség és tisztesség alapelve” kifejezések sem jelentek meg a kérelemben. Az alperes kétirányú nyilatkozatot tett arról, hogy milyen eljárásjogi alapra helyezkedett a jogsértés megállapításakor. Egyrészt a Kbt. 2. § (1) bekezdése esetében arra hivatkozott, hogy az a jogorvoslati kérelem jogszerű kiegészítése volt a kérelmező alperesi érdekelt által, másrészt a Kbt. 2. § (3) bekezdése esetében a tartalom szerinti elbírálás elve alkalmazásával önállóan minősítette a feltárt tényállást. Ennek megfelelően a bíróságnak egyrészt meg kell vizsgálnia, hogy a jogorvoslati kérelem mire terjedt ki, annak jogszerű kiegészítése volt-e a Kbt. 2. § (1) bekezdése szerinti alapelv megsértésének megállapítására előterjesztett indítvány a jogorvoslati eljárás tárgyalásán, másrészt azt kellett megvizsgálnia, hogy a tartalom szerinti elbírálás kereteibe belefért-e az alapelvek sui generis megsértésének megállapítása.
- [37] Ebben a körben elsőként azt kellett vizsgálni, hogy a jogorvoslati kérelem – annak írásban és szóban előterjesztett formája – egy vagy több kérelmi elemet tartalmazott. A kérelmi elem a Kbt. 3. § 16. pontja által meghatározott fogalom, miszerint „a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz benyújtott jogorvoslati kérelemnek az az elkülöníthető része, amely tartalmazza a jogsértőnek vélt kérelmezetti eljárási cselekményt, magatartást, döntést vagy mulasztást a megsértett jogszabályi rendelkezés(ek) megjelölésével, valamint a Közbeszerzési Döntőbizottság döntésére irányuló indítványt és annak indokait, azzal, hogy a kérelmező ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének érvénytelenségét megállapító ajánlatkérői döntés vitatása egy kérelmi elemet képez, kivéve, ha valamely érvénytelenségi okhoz egyéb jogkövetkezmény is fűződik.” A jogorvoslati kérelem kötelező tartalmát a Kbt. 149. § (1) bekezdése határozza meg, amelynek d) pontja szerint meg kell jelölni a megsértett jogszabályi rendelkezést valamennyi kérelmi elemre vonatkozóan, valamint a jogsértő eseményt és annak bizonyítékait.

- [38] Ezen jogszabályszakaszok alapján a kérelmi elem három konjunktív részből áll: a jogsértő magatartás és a megsértett jogszabály megjelöléséből, valamint döntésre irányuló indítványból. Ha ezen három elem közül valamelyik hiányzik, a kérelmi elem már nem behatárolható. A Kúria Kfv.VI.38.358/2018/3. számú ítélete szerint „a több érvénytelenségi okra hivatkozó jogorvoslati kérelem csak akkor nem különíthető el egyes elemeire, ha a kérelmező a saját ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének érvénytelenségét megállapító ajánlatkérői döntést vitatja. Ez esetben az indokok számától, tartalmától függetlenül az egy kérelmi elemet képez, feltéve, hogy az érvénytelenségi okhoz egyéb jogkövetkezmény nem fűződik. Minden más esetben a jogorvoslati kérelmet elemei szerint külön-külön kell elbírálni, ha az egyébként tartalmazza a jogsértőnek vélt cselekményt, magatartást, döntést vagy mulasztást, megjelöli a megsértett jogszabályi rendelkezést és az adott indokhoz kapcsolódóan tartalmaz határozott indítványt az alperes döntésére vonatkozóan.” Ezen kúriai jogértelmezésből adódóan a kérelmi elemek elkülönülnek magatartásonként és az egyes magatartásokhoz rendelt jogszabálysértésenként. Téves volt az alperes azon értelmezése, miszerint a kérelmi elem lényegi részét a jogsértőnek vélt magatartás megjelölése adja és a jogi minősítés nem a kérelmező, hanem az alperes feladata. Ennek ellentmond a Kbt. fent idézett kógens előírása is, miszerint a kérelem és kérelmi elem kötelező eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése. A Kbt. az Ákr. általános szabályaihoz képest speciális tartalmi követelményeket támaszt a jogorvoslati kérelemmel szemben, ezért az általánosan érvényesülő Ákr. 38. §-ában foglalt tartalom szerinti elbírálás elve nem írhatja felül a Kbt. kógens, különös előírását. A jogszabályhely megjelölésének kötelezettsége kérelmi elemenként nem célnélküli követelmény, hanem a jogorvoslati eljárás vizsgálódásának irányát jelöli ki. A jogorvoslati eljárás tárgya szükségszerűen egy közbeszerzési eljárás, melyből következően a vélelmezett jogsértő magatartás leírása a közbeszerzési eljárás eljárási cselekményeinek kronologikus bemutatása lesz, amely eseményekről az eljárás valamennyi szereplőjének tudomása van. Ezen „magatartás”, cselekménysor bemutatása önmagában még nem értelmezhető jogorvoslati kérelemként és azon belül kérelmi elemként. Ahhoz, hogy a vélelmezett jogsértés beazonosítható legyen, szükséges bemutatni a kérelmező által az eljárási cselekményekhez kapcsolódó Kbt. szabályozást és azon összefüggéseket, miszerint a sérelmezett magatartás mely elemében és milyen okból ütközik valamely konkrét jogszabályi rendelkezésbe.
- [39] Ehhez a követelményhez szorosan kapcsolódik az ügyfél rendelkezési joga, amelyet a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ákr. 35. §-a biztosít. A Nagykommentár az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényhez, szerkesztette: Barabás Gergely / Baranyi Bertold / Fazekas Marianna (a továbbiakban: Ákr. Kommentár) szerint „az ügyféli rendelkezési jog a kérelemmel való eljárásjogi és tartalmi rendelkezést jelenti. A bírói gyakorlat szerint a kérelemhez kötöttség a hatósági eljárásban azt jelenti, hogy a kérelemre indult közigazgatási hatósági ügy kereteit a kérelem jelöli ki. [...] A kérelem tartalmának megállapítása a közigazgatási hatóság tényállás-tisztázási kötelezettségének elsődleges állomása.” Az Ákr. Kommentár szerint a kérelemhez kötöttség a bírósági joggyakorlat alapján csak a fellebbezés esetében zárható ki, amelyet a hatályos Ákr. kifejezetten rögzít is a 119. § (4) bekezdésében. A Kbt. 158. §-a tartalmaz olyan különös és kivételes szabályt, amely a kérelemhez kötöttség elvét feloldja és amely alkalmazásával a hatóság kiterjesztheti az eljárást olyan jogsértésre is, amelyet a kérelem nem tartalmazott. Ebből is következik, hogy minden más esetben az alperes a jogorvoslati kérelemhez kötve van. A közbeszerzési jogorvoslati eljárásban mindkét eljárási elvnek, a kérelemhez kötöttség elvének és a tartalom szerinti elbírálás elvének is érvényesülnie kell (lásd. Nagykommentár a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvényhez - Szerkesztette: Dezső Attila (a továbbiakban: Kbt. Kommentár) Kbt. 149. §-ához fűzött magyarázata). A két elv nem konkurál egymással, ahogyan ezt a felek értelmezték, hanem kiegészíti egymást és egyidejűleg érvényesül. A

kérelem elbírálásának első lépéseként meg kell határozni a kérelem tartalmát, amihez segítségül szolgálhat a tartalom szerinti elbírálás elve. A kérelem tartalmának meghatározása még az eljárás érdemi szakaszának lefolytatás előtt szükséges, mivel az határozza meg az eljárás terjedelmét. A tartalom szerinti elbírálás a kérelem tartalmától nem elválasztható, egy olyan kisegítő szabály, amely a kérelem eredeti tartalmának meghatározására szolgál.

- [40] A bíróság megállapította, hogy az alperesi érdekelt jogorvoslati kérelmében kimerítően bemutatta a kérelmezettek magatartását, megjelölte egyértelműen jogszabályhellyel és szövegesen is a Kbt. 104. § (3) bekezdés sérelmét és bemutatta az álláspontja szerint fennálló ok-okozati összefüggést, miszerint a színlelt, formális ajánlat nem teljesítette az ajánlattételi kötelezettséget. Nem volt értelmezési jogvita abban a kérdésben, hogy ugyanazon magatartás több jogszabályi rendelkezésbe is ütközhet, amelyet a felek által hivatkozott Kúria EBH2012.K.12. számú döntése kimondott, és a törvényi fogalom meghatározás is egyértelműen megjelöl. A bíróságnak azt kellett eldöntenie, hogy a Kbt. 104. § (3) bekezdés második mondatának megsértése és a Kbt. 2. § (1) bekezdésének sérelme egységes kérelmi elemet vagy elkülönült kérelmi elemeket képez.
- [41] A bíróság rámutat, hogy jelen esetben nem két párhuzamos tételes jogi rendelkezés összevetése szükséges, hanem egy tételes jogi rendelkezés és egy alapelv egymáshoz képesti értékelése. Az alapelvek és a tételes jogi rendelkezések kapcsolatát illetően mind az alperesi, mind a bírósági gyakorlat következetes és egyértelmű. E szerint a Kbt. alapelvi rendelkezései általános törvényi követelményeket határoznak meg a közbeszerzési eljárás valamennyi résztvevője számára. A közbeszerzési eljárás teljes folyamatában jelen vannak, érvényesülésüket az egyes tételes jogi rendelkezések is biztosítják. Az egyes tételes speciális rendelkezésnek kell az általános alapelvi rendelkezéshez igazodnia és nem fordítva. Az alapelvi rendelkezések szerinti jogsértés megállapításától az alperes abban az esetben tekinthet el, ha az a tételes rendelkezésben maradéktalanul leképezhető. Az alapelvek azonban önmagukban is, és a tételes szabályok mellett is válhatnak a jogszerű eljárás fokmérőivé. Ha a közbeszerzési eljárás során tanúsított valamilyen magatartás ugyan a tételes rendelkezéseknek megfelel, de elégtelen arra, hogy valamely alapelvi rendelkezést érvényre juttassa, akkor az alapelvi sérelem megállapítására kerülhet sor (Kfv.IV.37.950/2019/8.). Az alapelvek sui generis sérelme megállapításának feltétele olyan többlételemű elemként értékelhető tény, körülmény megléte és értékelése, amely alapján a tételes normasértésen felül az alapelvi jogsértés önmagában megállapítható (Kúria Kfv. 37.487/2017/3.).
- [42] Fontos körülmény, hogy az alperes sui generis alapelvi jogsérelmeket állapított meg, tételes jogszabályi rendelkezés sérelme nélkül, vagyis nem a tételes jogi rendelkezésben leképezett alapelvek érvényesülését vizsgálta, hanem önmagában az alapelvek tiszteletben tartását. Ez feltételezi, hogy a tételes jogszabályi rendelkezésnek megfelelő, az azzal összefüggő magatartáson túlmenően felmerültek olyan többlételemű elemek, amelyek lehetővé tették az alapelvek önálló vizsgálatát. Ezen többlételemű elemek megléte már önmagában kizárja, hogy jelen esetben csupán egy magatartásról és egy jogi minősítésről legyen szó az eljárásban. Ezt igazolja maga az alperesi döntés is, amely a Kbt. 104. § (3) bekezdés megsértését nem mondta ki, viszont önállóan állapított meg alapjogsérelmet, amely arra utal, hogy a vizsgálat és értékelés szempontjából is elkülönült a két jogsértés. Helytálló volt az I. rendű felperes érvelése a tekintetben, hogy a Kbt. 104. § (3) bekezdésében megjelölt ajánlatadási kötelezettség megsértése mulasztás formájában valósulhat meg, míg a Kbt. 2. § (1) bekezdésében foglalt verseny tisztaságát sértő magatartás valamilyen szándékos tevőleges magatartást feltételez, amely szintén alátámasztja az alapmagatartáson túlmenően értékelt magatartást, amely már nem a Kbt. 104. § (3) bekezdése körében értékelhető.

- [43] Márpedig, ha az alapmagatartáson túlmutató többlettényállási elemek minősítésére is kiterjedt a kérelmező szándéka, a Kbt. 3. § 16. pontból eredő fogalom alapján a Kbt. 149. § (1) bekezdés d) pontja szerint az ahhoz kapcsolódó megsértett jogszabályi rendelkezést is meg kellett volna jelölnie a kérelemben. Az alperesi érdekelt írásban előterjesztett kérelme egy, a Kbt. előírásainak teljes egészében megfelelő kérelmi elemet tartalmazott a Kbt. 104. § (3) bekezdésének megállapítására irányulóan, ezen túlmenően, az alapelvi jogsértés sui generis megállapítása iránt többlettényállási elemként értékelhető magatartás bemutatása és az alapelvi jogsértés megállapítása iránti kifejezett indítvány előterjesztése lett volna szükséges, amely egy második kérelmi elemnek minősült volna. Ilyen, a Kbt. előírásainak megfelelő, az alapelvi jogsértésre irányuló kérelmi elem az írásbeli jogorvoslati kérelemben nem volt azonosítható, sem formailag, sem tartalmában.
- [44] Az ügyfél rendelkezési jogának része, hogy a kérelmező kérelmét módosíthatja, kiegészítheti vagy visszavonhatja. Az alperes értelmezése szerint a tárgyaláson az alperesi érdekelt eredeti kérelmét csupán egy jogszabályhivatkozással egészítette ki, amely új kérelmi elemként nem volt értékelhető. Az előzőekben kifejtettekre tekintettel a bíróság megállapította, hogy jelen esetben a Kbt. 2. § (1) bekezdésében nevesített verseny tisztasága alapelv sérelmének megnevezése és a jogsértő magatartás és az alapelvi jogsértés közötti ok-okozati összefüggés levezetése a tárgyaláson a Kbt. 104. § (3) bekezdésében foglalt ajánlatételi kötelezettségen túlmutató jogsértésre vonatkozott. Az alperesnek észlelnie kellett volna, hogy az alperesi érdekelt ezen nyilatkozata az eredeti kérelem kereteit meghaladta, és ennek megfelelően kellett volna a Kbt. és Ákr. vonatkozó rendelkezéseit alkalmaznia és megvizsgálnia, hogy az újonnan előterjesztett kérelmi elem érdemben elbírálható-e, azonban az alperes ezen vizsgálatot elmulasztotta.
- [45] A következőkben a bíróság vizsgálta, hogy az alperes eljárása megfelelt-e a tartalom szerinti elbírálás elvének. Mint azt a bíróság fent kifejtette a tartalom szerinti elbírálás nem vezethet a kérelemtől elrugaskodott eredményre, hanem funkciója a kérelem tartalmának pontos meghatározása. Téves volt az az alperesi értelmezés, hogy a kérelemben bemutatott magatartást az alperes – a kérelemben megsértettként megjelölt jogszabályi rendelkezéstől függetlenül – szabadon minősítheti és olyan jogszabályi rendelkezés megsértését is megállapíthatja, amelyre a kérelem nem hivatkozott. Ezen értelmezés az Ákr. 38. §-ából sem vezethető le, mivel az Ákr. eljárásrendjében is érvényesül a kérelemhez kötöttség elve, amely azt jelenti, hogy a hivatalbóli eljárásokkal ellentétben a kérelmező határozza meg, hogy mely típusú jogsértés kivizsgálását kéri, amelyen a hatóság nem terjeszkedhet túl, akkor sem, ha a tényállásfeltárás során más jogsértés jut tudomására. Ez alól egyedül a fellebbezési eljárás kivétel a törvény kifejezett rendelkezése alapján. A Kbt. speciális rendelkezései az Ákr.-nél is egyértelműbben szabályozzák a kérelem és a jogorvoslati eljárás kereteit. A Kbt. 3. § 16. pontban és 149. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt kötelezően nevesítendő megsértett jogszabályi rendelkezés határozza meg a kérelem tárgyát képező jogsértést, amelyről az alperesnek döntenie kell. A bíróság az előzőekben már kifejtette, hogy a kérelemben leírt magatartás és annak megjelölése, hogy az mely jogszabályi rendelkezést sérti együttesen jelentik a jogsértés meghatározását. Ha az alperes az eljárás alatt a kérelmezői állásponttól eltérően kívánja minősíteni a sérelmezett magatartást, ez már a kérelemtől független másik jogsértés megállapítását eredményezi, amelyre a Kbt. kifejezetten a 158. § szerinti ún. hivatalbóli kiterjesztés eljárásrendje szerint ad lehetőséget.
- [46] A Kbt. Kommentár utal az erre vonatkozó kúriai joggyakorlatra, miszerint „a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásában érvényesül a jogorvoslati kérelemhez kötöttség a törvény keretei között, de a Közbeszerzési Döntőbizottság mikénti döntésére vonatkozó indítvány a hatóságot nem köti. A Kúria már kimondta, hogy az alperesnél a Kbt. 148. § (2) bekezdése alapján

kérelemre indult jogorvoslati eljárásokban az alperes vizsgálatának terjedelmét alapvetően és elsődlegesen a jogorvoslati kérelem határozza meg, vagyis az alperesnek azon jogsértés fennállását kell megvizsgálnia, amely jogsértésre a kérelmező a kérelmében hivatkozik. Az alperes a Kbt. 158. § (1) bekezdése alapján eljárhat olyan jogsértés vizsgálata tekintetében is, amelyet a kérelem nem tartalmaz, azonban erre csak abban az esetben van lehetőség, ha fennállnak az eljárás hivatalból történő kiterjesztésének a Kbt. 158. § (1) bekezdésében foglalt feltételei, az alperes él is ezen kiterjesztés lehetőségével, erre nézve alakszerű döntést, vagyis végzést hoz, figyelemmel a Kbt. 145. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó Ákr. 80. § (1) bekezdésére. Ennek megsértése lényeges eljárási szabálysértés, amely a Közbeszerzési Döntőbizottság döntésének megsemmisítéséhez vezethet. Ilyen esetben ugyanis az alperes jogsértő eljárása folytán sérülnek a Kbt. 160. § (1) bekezdéséhez fűződő jogok is, hiszen így a felperes nem értesült arról, hogy az alperes nem a kérelem szerinti körben, hanem attól eltérően folytat vizsgálatot. Az ügyfél ilyen esetben az alperes eljárása során nyilatkozni, észrevételt tenni nem tud, álláspontját nem fejtheti ki, az alperes eljárása miatt ügyféli jogosítványai is sérülnek (Kúria Kfv. III. 37.193/2017/5.). A Kúria gyakorlata egyértelmű és következetes. Más ügyben is rögzítette már a Kúria, hogy az alperes azzal, hogy olyan tartalmat bíralt el, amelyre a jogorvoslati kérelemben benyújtott kérelmi elemek nem terjedtek ki, továbbá arra az alperes a jogorvoslati eljárását hivatalból sem terjesztette ki, eljárási jogsértést követett el, túlterjeszkedett a törvény szerinti vizsgálati terjedelem határain. Egyetértett a Kúria a bíróság azon álláspontjával, hogy az alperes eljárása során a jogorvoslati eljárás lényeges és az ügy érdemére kiható szabályait sértette meg, amikor határozatát nem az ajánlattevők által előterjesztett jogorvoslati kérelemben megjelöltek vizsgálata, hanem az eljárás hivatalból történő kiterjesztése alapján határozta meg, és nem bírálta el érdemben az ajánlattevők jogorvoslati kérelmét (Kúria Kfv.III.37.312/2017/4.).”

[47] A hivatkozott kúriai döntés rámutat, hogy a kérelem tartalma pontos meghatározásának és a hivatalbóli kiterjesztés eljárási szabályainak elsősorban a kérelmezettek eljárási alapjogai biztosítása szempontjából van különös jelentősége. A Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ákr. 5. § (1) bekezdésben rögzített nyilatkozattételhez és észrevételhez való jog – melynek különös szabályait a Kbt. 160. §-a tartalmazza – az Ákr. 1. §-a által felhívott, Alaptörvény XXIV. cikkében rögzített tisztességes hatósági eljáráshoz való alapjog egyik részjogosultsága, amely a védekezéshez való alapjog biztosítását szolgálja. Alkotmányos alapja az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, miszerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül intézzék. A tisztességes hatósági eljáráshoz való alapjog részjogosítványai a védekezéshez való jog, a meghallgatáshoz való jog, azaz nyilatkozattétel és észrevételek előterjesztésének joga.

[48] Az Alkotmánybíróság 3223/2018. (VII.2.) AB határozatának [28] pontjában kimondta, hogy „[j]ogállami keretek között a „tisztességes” karakter minden közhatalom erejével felruházott eljárással szemben követelmény. Ezért a sajátosságok figyelembe vétele mellett, de a hatósági eljárásban is meg kell jelennie a fair eljárás követelményeinek, amely követelményeket az alapjogi jogalanyisággal rendelkező ügyfeleknek alanyi jogként, végső fokon alapjogként ki kell tudni kényszeríteni. E jogok érvényesíthetősége a hatóság működésének korlátja, jogszerű eljárásának pedig mércéje.” Továbbá a [31] pontban rögzítette, hogy „[a] közigazgatási szerv a jogalkalmazás során, a konkrét eljárásaiban sem hagyhatja figyelmen kívül az ügyfél jogait, egyidejűleg kell teljesítenie közérdekvédelmi és szubjektív jogvédelmi funkcióját.” A 3311/2018. (X. 16.) AB határozat a védekezéshez való alapjog részjogosultságainak érvényesülését vizsgálta, és [36] pontjában megállapította, hogy „[a] bizonyítással kapcsolatos indítványozási és észrevételezési jog éppen azt teszi lehetővé, hogy már az elsőfokú eljárásban ütköztetni lehessen az álláspontokat. Ha ez a bizonyítékok

ügyféllel való megismertetésének elmaradása miatt nem történik meg az elsőfokú eljárásban, a másodfokú eljárásban ugyan van rá lehetőség a teljes felülbírálat okán, azonban a másodfokú döntés ellen már nem lehet jogorvoslatot előterjeszteni, így a bizonyítással kapcsolatos érvelés sem kifogásolható.” Az értelmezési segédletként szolgáló Nagykommentár az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényhez (Szerkesztette: Barabás Gergely, Baranyi Bertold, Fazekas Marianna; 2022. január 1. időállapot) (a továbbiakban: Kommentár) Ákr. 5. §-hoz fűzött magyarázat szerint az ügyfél nyilatkozattételi joga az ügyféli jogok anyagjának is tekinthető, hiszen az ügyféli nyilatkozat különböző eljárásjogi helyzetekben különböző formában jelenhet meg, valamint abból számos más jogosultság, Ákr.-ben megjelenő eljárási garancia is eredeztethető. A Kúria több döntésében kifejtette, hogy a hatóság nem tesz eleget tényállás tisztázási kötelezettségének, ha az ügyfél észrevételezési jogát korlátozza, nem biztosít lehetőséget védekezésre, bizonyítékok előterjesztésére (Kfv.IV.35.564/2012/4. számú, Kfv.VII. 38.167/2021/15. számú döntések).

- [49] A hatósági eljárás jogszerűségének alapvető követelménye a garanciális ügyféli jogok gyakorlásának biztosítása, melynek különösen fontos eleme az ügyfél számára a tényleges védekezés lehetőségének biztosítása, melynek legfontosabb eszközei az észrevételezési jog, nyilatkozattételhez való jog, valamint a bizonyítás indítványozásának joga és a bizonyítékok előterjesztéséhez való jog. Az Alkotmánybíróság értelmezésében, ha ezek közül valamelyik jogosultság érdemben sérül az alapeljárásban, az olyan alapjogi sérelmet jelent, amely a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható. A Kúria Kfv.I.35.436/2020/6. számú ítélete [24] pontjában a Legfelsőbb Bíróság 1/2011. (V.9.) KK véleményében foglaltakra hivatkozva, – melynek alapján súlyos az az eljárási jogszabálysértés, ami az ügy érdemére kihat – a Kúria hangsúlyozta, hogy „mindig az adott ügy konkrét tényállásától függően dönthető el, hogy ilyen eset áll-e fenn, de van néhány olyan eljárási hiba, jogsértés, ami bizonyosan ebbe a körbe tartozhat, így pl. az ügyféli alapjogosultságok valamelyikének mellőzése, sérelme. Előljáróban a Kúria utal a BH 2017.K.8. számon közzétett eseti döntésre, mely szerint a közigazgatási eljárás garanciális szabályainak figyelmen kívül hagyása (megsértése) az ügy érdemére kiható jogszabálysértést eredményez akkor is, ha egyébként a garanciális szabályok betartásával is ugyanazon közigazgatási döntést hozná meg a hatóság.”
- [50] A bírósági jogorvoslat esetében különösen igaz az, hogy az ügyféli garanciális jogok sérelme főszabályként nem orvosolható, figyelemmel arra, hogy a Kp. szabályozási rendszere arra az alapelvre épül, hogy a közigazgatási eljárásban kötelesek a felek valamennyi bizonyíték beszerzésre, előterjesztésre és a releváns nyilatkozatok megtételére. A Kp. 85. § (2) bekezdése alapján a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálja. A Kp. 78. § (4) bekezdése pedig a felperesen nyugvó bizonyítási teher mellett a felperes bizonyítási lehetőségét korlátozza, miszerint a megelőző eljárás idején fennálló, de a megelőző eljárásban nem értékelt tényre, körülményre a felperes vagy az érdekelt akkor hivatkozhat, ha azt a megelőző eljárásban a közigazgatási szerv arra való hivatkozása ellenére nem vette figyelembe, azt önhibáján kívül nem ismerte, illetve arra önhibáján kívül nem hivatkozott. Ebből következően az egyfokú eljárásban döntést hozó alperessel szemben fokozott elvárás az eljárás tisztességességének biztosítása, az ügyfél védekezési joga gyakorlásának elősegítése, mivel a bírósági jogorvoslat tárgya nem lehet új tények, körülmények, vagy védekezésképpen előadott hivatkozások első ízben történő eldöntése.
- [51] Az alperes a jogorvoslati kérelem tartalom szerinti elbírálásából helytelenül vont le a kérelmen túlmutató olyan jogi minősítésre következtetést, amely az alperesi érdekelt által jogsértő eseményként megjelölt jogsértés keretei között maradt volna és a kérelmi elemek számán nem változtatott. Az eljárás során feltárt tényeket és bizonyítékokat olyan új vizsgálati

szempont szerint értékelte, amelyről a felperesek nem bírtak tudomással, az írásbeli jogorvoslati kérelemből az közvetlenül nem következett, legelőször a tárgyaláson merült fel, amikor az azonnali szóbeli nyilatkozattételen túl már nem volt lehetőségük a felpereseknek nyilatkozatot vagy észrevételt tenni. Ahhoz, hogy a kérelmezettek a védekezéshez való jogukat ténylegesen gyakorolni tudják, egyértelmű tudomással kell bírniuk a jogorvoslati eljárásban lefolytatott vizsgálat tárgyáról, amely meghatározza a védekezésük irányát. A jelen esetben az alperes elmulasztotta bármilyen formában tájékoztatni a felpereseket arról, hogy a vizsgálata a Kbt. 2. § (1) és (3) bekezdéseiben foglalt alapelvek betartására is kiterjed és ebben a körben korlátozta a felperesek Kbt. 160. §-ában foglalt nyilatkozattételhez és észrevételezéshez való jogát, amely az ügy érdemére kiható eljárásjogi szabálysértés.

- [52] A felperesek a perben nem orvosolható, lényeges eljárásjogi szabálysértésre vonatkozó kereseti kérelme eredményes volt, tekintettel erre a bíróság – az alperes új eljárásra kötelezésére figyelemmel – a keresetben megjelölt egyéb eljárásjogi és anyagi jogi jogszabálysértéseket a jelen perben érdemben nem vizsgálhatta.
- [53] A fentiekre figyelemmel a bíróság az alperes határozatát a Kp. 89. § (1) bekezdés b) pontja és 92. § (1) bekezdés b) és d) pontjai alapján megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. A megismételt eljárásban az alperesnek elsőként vizsgálnia kell az alperesi érdekelt tárgyaláson tett nyilatkozatát és a bíróság jelen ítéletben kifejtett értelmezésére tekintettel vizsgálnia kell, hogy van-e a tárgyaláson előterjesztett – a Kbt. 2. § (1) bekezdésének megsértésére utaló – új kérelmi elem érdemi elbírálásának akadálya; amennyiben az új kérelmi elem elbírálását megengedhetőnek tartja, vagy a Kbt. 158. § (1) bekezdésének alkalmazásával a jogorvoslati eljárás hivatalból történő kiterjesztéséről dönt a Kbt. 2. § (1) és (3) bekezdésében foglalt alapelvek tárgyában, úgy teljes körűen biztosítania kell az Ákr.-ben és a Kbt.-ben foglalt ügyféli jogokat a felperesek számára és elő kell segítenie azok érdemi gyakorlását.
- [54] A bíróság a pervesztes alperest a Kp. 35. § (1) bekezdése és a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján kötelezte a felperesek perköltségének megfizetésére, amelyeknek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján a kiszabott bírság összegének alapulvételével, a Pp. 81. § (1) és (5) bekezdéseire figyelemmel állapította meg, azzal, hogy az a ténylegesen elvégzett jogi képviselettel kapcsolatban felmerült munkavégzéssel arányos, az írásbeli beadványok munkaigényét, valamint a perben megtartott egy tárgyalást figyelembe véve. Az alperesi érdekelt perbeli részvétele folytán nem merült fel külön költség, ezért őt a bíróság a Kp. 35. § (1) bekezdés b) pontja értelmében nem kötelezte perköltség megfizetésére.
- [55] A kereseti illeték összegét a bíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban Itv.) 45/A. § (2) bekezdése, 39. § (1) bekezdése, valamint 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint állapította meg. A Kp. 35. § (1) bekezdése, Pp. 83. § (1) bekezdése és a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az alperes személyes illetékmentességére figyelemmel az illeték az állam terhén marad.
- [56] Az ítélet ellen a fellebbezés lehetőségét a Kp. 99.§ (1) bekezdése kizárja.

Záró rész

Budapest, 2023. október 4.

dr. Sára Katalin s.k.
a tanács elnöke

dr. Pártay-Czap Sarolta s.k.
előadó bíró

dr. Orbán Fanni Irén s.k.
bíró